

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/129/2017
Identifikačné číslo spisu:	8113204077
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Danica Kočičková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8113204077.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa I. C., nar. X. X. XXXX, bývajúceho v G., X., právne zastúpeného JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Hlavná č. 61, proti I. C., rod. G., nar. XX. X. XXXX, bývajúcej v J., R., právne zastúpenej JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, Garbiarska č. 20, o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode manželstva k mal. D. C., nar. XX. X. XXXX, bývajúcej v J., R. a mal. D. C., nar. XX. X. XXXX, bývajúcemu v G., X., obidve deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2P/38/2013, o dovolaní I. C. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoP/31/2014 z 23. júna 2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) č. k. 2P/38/2013-404 z 25. septembra 2014 vo výroku III., ktorým okresný súd zveril maloletého D. C. na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti navrhovateľa (ďalej aj otec), vo výroku IV., ktorým zaviazal navrhovateľa prispievať na výživu maloletej D. C. sumou 350 € mesačne a vo výroku V., ktorým zaviazal I. C. (ďalej matka) prispievať na výživu maloletého D. sumou 100 € mesačne; vo výroku o trovách konania a vo výrokoch upravujúcich styk rodičov s deťmi rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu v uvedenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň dal podnet na začatie konania o povinnosti rodičov vzájomne sa informovať o „výchovno-vzdelávacom stave detí“. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že pokiaľ ide o výrok, ktorý sa týka zverenia maloletého D. do osobnej starostlivosti otca a o výroky o výživnom, stotožňuje sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Konštatoval, že matka tiež spĺňa predpoklady zverenia maloletého D. do osobnej starostlivosti, avšak pri rozhodovaní o tejto otázke zohľadnil jeho názor a závery znalcov.

2. Dňa 13. 9. 2016 podala matka (ďalej v texte aj „dovolateľka“) prostredníctvom svojho

splnomocneného právneho zástupcu dovolanie, kde uviedla, že dovolanie podáva podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) zák. č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“), a to proti výroku III. a V. rozsudku odvolacieho súdu, pretože jeho rozhodnutie považuje v dovolaní napadnutých výrokoch za nezákonné, nespravodlivé, hrubo narušajúce súrodenecké väzby medzi maloletým D. a maloletou D. a hlboko zasahujúce do jej rodičovských a materských práv. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore s Deklaráciou práv dieťaťa prijatou OSN, a to najmä s jej článkom 2 a 3. Zdôraznila, že delenie súrodencov z dôvodu zotrávania rodičov na protichodných návrhoch nie je v záujme maloletých detí. V záujme maloletých detí je zachovávanie súrodeneckých väzieb, čo odvolací súd dovolaním napadnutými výrokmi hrubo porušil. V nadväznosti na uvedené poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 279/06, ako aj na rozhodnutia Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1835/14 a sp. zn. III. ÚS 1206/2009. Ďalej uviedla, že v súlade s judikatúrou Ústavného súdu ČR a rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva je kritériom rozhodovania o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov „zachovanie identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb“. Súd musí pri rozhodovaní dbať o to, aby bol zásah do rodinného života dieťaťa minimalizovaný, teda aby dieťa nebolo okrem iného odtrhnuté od svojich súrodencov, tak ako to vyplýva z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Mustafa a Armagan proti Turecku zo 6. apríla 2010, č. 4694/03. Okrem námietok týkajúcich sa právneho posúdenia, dovolateľka v dovolaní odvolaciemu súdu vytkla aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, keď uviedla, že „odvolací súd v dôvodoch dovolaní napadnutého rozsudku len stručne v bode 16., 17. a 18. odôvodnenia odôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletého D. do osobnej starostlivosti otca. V uvedenej súvislosti poukázala na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež na to, že Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých rozhodnutiach vyslovil porušenie práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že vnútroštátne súdy sa vo svojich rozhodnutiach nevyrovnali s argumentami účastníkov konania. Tiež uviedla, že „odvolací súd si protirečí, keď na jednej strane zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch upravujúcich styk rodičov s deťmi a zároveň v bode 25. odôvodnenia konštatuje, že v rámci úpravy styku spája deti v maximálnej miere tak, ako to okolnosti umožňujú“. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutých výrokoch (III. a V.) zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu v uvedenom rozsahu na ďalšie konanie.

3. Vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľ uviedol, že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci výkonu rodičovských práv a povinností nie je prípustné, konkrétne nie je daný dôvod prípustnosti v zmysle ust. § 238 ods. 4 O. s. p., keďže rozsudok odvolacieho súdu bol vyhlásený dňa 23. 6. 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Dôvod prípustnosti dovolania však nie je daný ani v zmysle novej právnej úpravy, pretože odvolací súd nerozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou.

4. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a na to oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p. skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§§ 431 až 435 C. s. p.), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

6. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od

vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 432 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. Z citovaných zákonných ustanovení je zjavné, že na to, aby dovolací súd mohol vecne preskúmať dovolanie, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov vyriešenia tej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedených pod písmenom a/ až c/ ust. § 421 ods. 1 C. s. p. a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré patrí okrem iného riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§§ 431 až 435 C. s. p.) .

10. V predmetnej veci dovolateľka v dovolaní uviedla, že podáva dovolanie podľa ust. § 421 písm. a) a písm. c) C. s. p., pretože rozhodnutie odvolacieho súdu považuje v dovolaní napadnutých výrokoch (III. a V.) za nezákonné a nespravodlivé. Zdôraznila, že rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom rozsahu je v rozpore s Deklaráciou práv dieťaťa (najmä s jej článkom 2 a 3), v rozpore s rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 279/06, Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1835/14 a sp. zn. III. ÚS 1206/2009, ako aj s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Mustafa a Armagan proti Turecku zo dňa 6. apríla 2010, č. 4694/03 (pokiaľ ide o ňou namietané narušenie súrodeneckých väzieb zverením maloletého D. do osobnej starostlivosti navrhovateľa).

11. Po preskúmaní dovolania dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľka nevymedzila dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. (odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) spôsobom aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 C. s. p. v spojení s ust. § 421 ods. 1 písm. a) tohto právneho predpisu. Rozhodnutia, na ktoré v dovolaní v súvislosti s uvedeným dovolacím dôvodom poukázala totiž nespádajú pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. V uvedenej súvislosti poukazuje dovolací súd na vysvetlenie obsahu pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 6/2017 zo 6. marca 2017, kde sa uvádza: „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivu v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali“. S prihliadnutím na čl. 3 C. s. p. do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdného dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú. Ak teda dovolateľka v dovolaní poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 1206/2009 a sp. zn. II. ÚS 1835/2014 ako na rozhodnutia spadajúce pod ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd pri riešení právnej otázky zachovania súrodeneckých väzieb pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov odklonil, tak uvedenú argumentáciu dovolateľky nemožno považovať za súladnú s ust. § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. V prípade ďalšieho dovolateľkou označeného rozhodnutia - uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 279/06 zo 14. 9. 2006, nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania, a to podmienka odklonu dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu od tohto uznesenia. Uvedené rozhodnutie Ústavného súdu SR nie je totiž rozhodnutím, v ktorom by ústavný súd vyslovil právny záver v súvislosti s riešením konkrétnej právnej otázky, pretože ústavnú sťažnosť ako oneskorene podanú odmietol.

12. Pokiaľ ide o rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Mustafa a

Armagan Akin proti Turecku zo 6. apríla 2010 (č. 4694/03), ani v prípade tohto rozhodnutia nebola splnená podmienka, že by sa odvolací súd pri riešení dovolaní napadnutej právnej otázky od neho odklonil. Z obsahu uvedeného rozhodnutia vyplýva, že právna otázka ktorú ESLP riešil a od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie vnútroštátneho súdu napadnuté sťažnosťou sťažovateľov (otca a syna), nie je identická s právnou otázkou, ktorá bola rozhodujúca v tejto veci. Vo veci Mustafa a Armagan Akin proti Turecku boli totiž práva sťažovateľov na rešpektovanie ich rodinného života podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené preto, lebo rozhodnutím vnútroštátneho súdu bol styk otca s dcérou a matky so synom upravený v rovnakú dobu tak, že neumožňoval súrodencom stráviť určitý čas spoločne s jedným z rodičov, čo zjavne nie je tento prípad.

13. Dovolateľka, tak ako bolo vyššie uvedené, prípustnosť dovolania odôvodnila aj ust. § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd uvádza, že uplatnenie obidvoch dovolacích dôvodov súčasne, t. j. dovolacieho dôvodu podľa písm. a) a aj podľa písm. c) ust. § 421 C. s. p. sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje (nemožno tvrdiť, že tá istá právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná ustálene a zároveň tvrdiť, že je ním rozhodovaná rozdielne). Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolateľka tiež namietala, nie je dovolacím dôvodom spadajúcim pod ust. § 421 C. s. p., ktorý (nesprávne právne posúdenie veci) v dovolaní výslovne uplatnila. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno navyše podľa názoru dovolacieho súdu považovať za nedostatočné, pretože v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, s odôvodnením ktorého sa odvolací súd vo vzťahu k dovolaním napadnutým výrokom v zmysle ust. § 219 zák. č. 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku stotožnil, zodpovedá kritériám odôvodnenia rozsudku vyplývajúcim z ust. § 157 ods. 2 tohto právneho predpisu platného v čase rozhodovania odvolacieho súdu.

14. So zreteľom na uvedené odvolací súd dovolanie podľa ust. § 447 písm. f) C. s. p. odmietol.

15. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 453 ods. 1 C. s. p. v nadväznosti na ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z. z., Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj „C. m. p.“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.